

Könnun á líðan, ástandi og viðbrögðum skjólstæðinga Hjálparstarfs kirkjunnar við kreppunni 2009 - 2010

Styrkþegi: Hanna Ragnheiður Björnsdóttir

Samantekt

Markmið könnuninnar var að kanna líðan, aðstæður og viðbrögð skjólstæðinga Hjálparstarfs kirkjunnar við efnahagskreppunni á Íslandi. Um var að ræða raðkönnun þar sem sama könnunin var lögð fyrir fjórum sinnum, í apríl og október 2009 og í apríl og september 2010. Niðurstöður og samanburður á könnununum voru unnar af styrkþega.

Samtals tóku 350 manns þátt í könnununum fjórum, eða að meðaltali 87 í hverri könnun. Konur eru meirihluta skjólstæðinga (70-75%) og helmingur skjólstæðinganna er á aldrinum 36-60 ára. Hvað fjölskyldugerð varðar þá eru flestir einstæðir með börn (40-50%) og næst þar á eftir eru einstaklingar sem búa einir (tæp 30%). Á þessum tveimur árum hefur hjónum með börn sem leita til Hjálparstarfsins fjölgað. Sjötíu prósent skjólstæðinganna búa í leiguhúsnæði og 70% er á atvinnuleysis- eða örorkubótum. Hlutfall þeirra sem hafa misst vinnuna hækkar úr 20% í 35% á milli áranna.

Um fjórðungur svarenda hafa fengið tilhliðrun banka og lánastofnana vegna skulda og fer þeim fækkandi árið 2010. Færri hafa ekki fengið tilhliðrun banka og lánastofnana, en fer fjölgandi árið 2010. Tæpur fjórðungur hefur fengið lán eða fjárhagsaðstoð frá fjölskyldu vegna skulda. Fleiri fengu fjárhagsaðstoð sveitarfélags árið 2009 en árið 2010.

Hvað andlega líðan svarenda varðar þá upplifa 30% að þeir hafi ekki staðið sig sem skildi og er sláandi hversu margir finna fyrir þunglyndi, svartsyni, vonleysi og einmannaleika. Margir þjást af svefnleysi og telja sig hafa minna sjálfstraust eftir kreppuna. Tuttugu prósent svarenda upplifa nær daglega fyrir reiði, sárinda og bjargarleysi og finnst að það fari orka í að láta eins og allt sé í lagi. Fleiri sækja sér aðstoðar vegna andlegrar líðan.

Líðan barna svarenda einkennist af minni einbeitingu, þau eru uppstökkari, horfa meira á sjónvarp og forðast ákveðnar aðstæður. Um helmingur svarenda sleppa að kaupa ýmislegt sem áður var keypt fyrir börn sín. Fjórðungur hefur látið börn sín hætta í tómsundum og tíu prósent útbúa sjaldnar nesti fyrir börn sín, eru hætt að kaupa skólamáltíðir og hafa tekið börn sín úr daglegri gæslu. Þriðjungur svarenda kvíða framtíð sinni og barna sinna, þriðjungur finnst erfitt að koma og þiggja aðstoð og hafa áður leitað til hjálparsamtaka. Stór meirihluti (80-90%) hafa mjög jákvæða og jákvæða reynslu af sðstoð Hjálparstarfsins. Fjöldi þeirra sem ætla að kanna möguleika á að flytja til útlanda hækkar á milli áranna úr 7% í apríl 2009 í rúmlega 10% í september 2010.

Project:

A survey on the condition, situation and response amongst the clients of the Icelandic Church Aid to the economic situation in Iceland 2009-2010.

Grantee: Hanna Ragnheiður Björnsdóttir

Abstract

This survey was conducted amongst the clients of the Icelandic Church Aid to assess their well being, situation and their response to the economic situation in Iceland. Four surveys were conducted, in April and October 2009 and in April and September 2010.

A total of 350 clients took part in the surveys. Three quarters of the Icelandic Church Aid clients are women and half of the clients are between the ages of 36-60 years and are single parents. In the year 2010 there was an increase in the number of couples with children who received aid. Seventy percent of the respondents were either receiving disability or unemployment benefits.

Feelings of depression, hopelessness, pessimism and loneliness appear to be increasing with this population, as well as a decrease in self-confidence. One quarter of the respondents experience feelings of anger and helplessness daily and feel that they spend a lot of energy in pretending that everything is all right. More are seeking psychological help. Half of the respondents have stopped buying things they used to for their children. And more parents have stopped buying school meals, stopped paying for recreational activities and day care for their children. The respondents report less concentrated, more temperamental children and that their children watch more TV and avoid specific situations. One third of the respondents worry about the future and their children's future and ten percent of them are considering moving abroad.

One third of the respondents have received leeway at financial institutions, one quarter of them received financial help from relatives and one quarter have received financial aid from the social services.

One third of the respondents find it difficult to come and accept help from relief aid organizations. Majority (80-90%) of the respondents are very positive and positive towards the Icelandic Church's Aid.